

Joukkoliikennekokeiluna iltaliikenne 10.8. - 31.12.2023

Kaupunkikehityslautakunta 28.03.2023 § 58

Valmistelija

liikennepalvelupäällikkö Tanja Ahola, tanja.ahola@salo.fi, 02 778 7714,
liikennesuunnittelija Assi Honkala, assi.honkala@salo.fi, 02 778 3274

Lautakunnan asettaman joukkoliikennetyöryhmän tavoitteena on löytää kustannustehokas ja asukasystävällinen runko- ja muu verkosto sekä kehittää datan keräämisen tapoja mahdollistamaan joukkoliikennepalvelujen jatkuva kehittäminen. Toistaiseksi joukkoliikenteen kokeiluissa matkustusta on tuettu erilaisilla lippusubventioilla. Pysyvästi taloudellisesti kestävämpi joukkoliikenne kuitenkin edellyttää, että nykyistä useampi kuntalainen voi valita joukkoliikenteen kulkumuodokseen.

Paikun asiakastutkimusten ja -palautteen perusteella nykyinen maanantaista perjantaihin, pääasiassa kello 7 ja 18 välillä liikennöitävä joukkoliikenne ei vastaa palvelutasoltaan kuntalaisten tarpeisiin. Kyselytulosten perusteella lippuhintaa pidetään edullisena, jopa halpana. Esteenä joukkoliikenteen käytölle sen sijaan koetaan vuorotarjonnan puute etenkin iltaisin ja viikonloppuisin sekä pitkät vuorovälit ja matka-ajat.

Jotta Paikun linjasto olisi mahdollisimman asiakasystävällinen ja kustannustehokkaasti toteutettu, tulee sitä tarkastella kokonaisuutena. Joukkoliikenteen käytettävyyden näkökulmasta puolestaan on tärkeää, että vuoroilla on säännöllinen aikataulu ja reitti. Näin toteutettuna joukkoliikennepalvelu näyttäytyy asiakkaalle luotettavana ja ennakoitavana. Liikennepalvelut näkevät joukkoliikenteeseen panostuksen myös panostuksena kestävään liikkumiseen. Joukkoliikennettä kehitettäessä ei tavoitteena tule olla, että linja-autojen kyytiin kerätään jalkaisin ja pyöräillen liikkuvat, vaan että sillä mahdollistetaan kaupunkistrategian mukaisesti ekologisesti kestävä ja sujuva liikkuminen palveluiden pariin myös kaupungin elävistä kylätaajamista.

Salo on hyväksytty mukaan UNICEF:in Lapsiystävällinen kunta -malliin. Vuonna 2021 julkaistussa Lounais-Suomen alueen nuorten elinolosuhteissa (AVI:n julkaisu 112/2021 s.19) todetaan, että ”lasten ja nuorten osalta julkisen liikenteen merkitys korostuu. Kyse ei ole ainoastaan mahdollisuudesta käydä koulua, opiskella, harrastaa ja tavata ystäviä, vaan kyse on tasavertaisesta mahdollisuudesta olla osallisena yhteiskunnassa”. Katsauksen mukaan erityisesti kulkemistarpeen ja palvelutarjonnan yhteensopimattomuutta on kuntakeskusten ulkopuolella iltaisin, viikonloppuisin ja koulujen loma-aikoina. Koulujen loma-ajan palvelutarjonta parani merkittävästi Paikku-liikenteen aloitettua kesällä 2019. Seuraava luonnollinen askel lasten ja nuorten arjen liikkumiseen tukemiseen on iltaja- ja viikonloppuvuorojen lisääminen. Näin tuetaan myös sosiaalista kestävyttä.

Nykyinen Paikun linjasto on rakennettu edellä kuvattuja periaatteita noudattaen ja siten, että käytettävissä olevalla määrärahalta palvellaan salolaisia mahdollisimman laajasti koululaisten matkustustarpeet huomioiden. Liikennepalvelujen asiantuntijoiden näkemyksen mukaan kehittämistyön tueksi olisi hyödyllistä toteuttaa iltaliikennekokeilu, jossa Paikun käytetyimpien linjojen (1, 220 ja 520) alueelle luodaan uusi, kokeiluiltilinja. Iltaliikennettä kokeilemalla saataisiin konkreettista matkustustietoa sekä iltaliikenteen tarpeellisuudesta että siitä, millä tavoin iltavuorojen lisääminen todellisuudessa vaikuttaa matkustukseen myös muina aikoina. Esimerkiksi Hämeenlinnassa iltavuorojen lisääminen lisäsi matkustusta myös muina aikoina. Lisäksi iltaliikennekokeilulla koottaisiin

lautakunnan asettaman joukkoliikennetyöryhmän tavoitteen mukaisesti uutta, olennaista tietoa joukkoliikenteen palvelutasotyön ja kehittämisen tueksi.

Iltakokeilun kustannukset olisivat arvioilta noin 35 000 euroa ajalla 9.8.-31.12.2023, jos uudella iltalinjalla (linjojen 1, 220 ja 520 palvelualueella) liikennöitäisiin hieman yli klo 22:een noin kahden tunnin vuorovälillä maanantaista perjantaihin.

Kokeiluun ei ole varattu määrärahaa liikennepalvelujen vuoden 2023 talousarvioon, joten jos kokeilu päätetään toteuttaa, on siihen anottava lisämäärärahaa kustannuspaikalle 6110. Kokeilun olisi hyödyllistä olla syyskautta pidempi, jotta matkustajat ehtivät ottamaan uudet vuorot käyttöönsä ja iltavuorojen vaikutuksia voidaan paremmin arvioida. Koko vuoden ajalta iltakokeilun kustannusten arvioidaan olevan yhteensä n. 80 000 euroa. Vuoden 2024 osalta kokeilun jatkosta ja määrärahoista päätettäisiin talousarvion yhteydessä.

Esittelijä	Kaupunkikehitysjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunkikehityslautakunta hyväksyy edellä esitetyn mukaisen perustelun joukkoliikennekokeiluun anottavalle lisämäärärahalle ja ehdottaa, että kaupunginhallitus ja edelleen kaupunginvaltuusto hyväksyy 35 000 euron lisämäärärahan Palvelu- ja joukkoliikenteen kustannuspaikalle 6110. Lisäksi kaupunkikehityslautakunta päättää käynnistää joukkoliikennekokeilun 9.8.-31.12.2023 uudella iltalinjalla yllä kuvatusti, jos lisämääräraha myönnetään.
Päätös	Esittelijä lisäsi päätösehdotukseen maininnan, että pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa. Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen. Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa. Anna Muuri poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18.55.
Tiedoksianto	Liikennepalvelut Toimistopalvelut

Kaupunginhallitus 03.04.2023 § 109
3642/08.01.00.00/2021

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus hyväksyy edellä esitetyn mukaisen perustelun joukkoliikennekokeiluun anottavalle lisämäärärahalle ja ehdottaa, että kaupunginvaltuusto hyväksyy 35 000 euron lisämäärärahan Palvelu- ja joukkoliikenteen kustannuspaikalle 6110.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Toimistopalvelut